

DEBRECENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:	Vidéken:
Évesre 3 ft 50 kr.	Félévre 4 ft 50 kr.
Negyedévre 1 ft 50 kr.	Negyedévre 2 ft 25 kr.

Feladv. szerkesztő és lapfelfedező:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Főter Biedermann-palota földszint, az előbbi helyen.

A vidéki színészet országos felügyelője.

Gróf Festetich Andor urat ki-nevezték a vidéki színészet országos felügyelőjévé!

Gyönyörű cím és bizonyára előkelő sinekura.

A kérdés csak az, hogy mire jó ez az állás és mi lehet a hatásköre?

Pedig semmi egyéb, mint közönséges rendőri inspekción.

A dolog nagyon egyszerű.

A színházak ügye csupán azért kezeltetik a belügyminiszter ressortjában, mert a színházokról szóló 1848. XXXI. t.-cz. értelmében színházat csak a törvényhatóságok engedelmével lehet nyitni és mert a színházak rendőri felügyelés tekintetében a helybeli hatóság alá vannak rendelve.

Nyilvánvaló ebből, hogy magának a belügyminiszternek, mint legfőbb közigazgatási és rendőri hatóságnak ingerenciája is csak a játsszói engedélyekre és a rendőri felügyeletre van korlátozva.

Hogy a hatóság engedelmével nélkül sehol, így például Debre-

czenben sem működik szintársulat, az bizonyos, valamint bizonyos az is, hogy a közrendészeti és közbiztonsági szempontokból szükséges rendőri felügyeletet maga a helybeli hatóság ellátja. Bármily irányu hatósági intézkedés ellen pedig csak a törvényes jogorvoslat útján lehet elégtételt szerezni.

A felelősségi hatóságok között a színészet felügyelő urat sehol sem találom.

A kérdés már most az, hogy ha például a főfelügyelő ur el látogat Debreczenbe és tele szívja magát impressziókkal, meggyőződik arról, hogy a színház fentartásához az állam egy krajczárral sem járult, hogy nemcsak az igazgatónak játsszói engedélye van rendben, hanem a színházi vizvezetési csapok is jól működnek és hogy ezenfelül az ügyeletes rendőrtisztviselők és tűzoltók dolgukat katonás pontossággal végzik, vajjon kinevezési okmányában hol talál törvényes támpontot arra, hogy a színház mint kulturális intézmény fölött való felügyeleti jogot a maga részére vindikálhassa?

Vajjon mit csinál a főfelügyelő

ur, ha a színügyi bizottságok itt is, ott is azt mondják neki:

— Méltóságos gróf ur, a színházat mi tartjuk fenn; legjobb belátásunk szerint ügyelünk arra, hogy közművelődési céljának úgy a műsor irányzatával, mint az előadások művészi színvonalával minél jobban megfeleljen. Beavatkozási jogát nem ismerjük el, miért is minden információt megtagadunk és arra kérjük, hogy hivatalos érintkezését kizárólag a rendőrségre korlátozni sziveskedjék!

A felelet ez: üres, hatáskör nélkel való állás, amelynek szervezése csak annak demonstrálására alkalmas, hogy az intéző körök most sincsenek tisztában azzal a roppant felelősséggel, amely őket a magyar színügy elhanyagolása miatt terheli, mert ha tudnák, mit mulasztanak, — akkor a magyar kultúra és a magyar színügy összekapcsolására erősebb köteleket keresnének, mint a hosszú című, de teljesen fölösleges és tökéletes tehetetlenségre kárhöz-tatott felügyelői állás szervezése.

Fürdői levél.

Egy kitünő hatású fürdőről írok levelet. Magyarország egy kiváló kincsére, a gyógyulást kereső közönség egy megbecsülhetetlen értékű helyére akarom felhívni a figyelmet.

A csizi fürdő ez.

Ott fekszik Gömör Kishont vármegyében, a vadregényes szépségéről híres dobsinai jégbarlangtól délre, képződményeiről örök bámulat tárgyát képező aggteleki barlang közelében, a Rima folyó völgyében: Csiz.

Törzsgyökeres magyar nép lakja. Jószívű, vendégszerető, olyan, mint a milyen az igazi magyar ember. Dél felé a Mátra hegység láncolata domborul mellette s szürke vizével ott folyik csendesen a Rima.

Kevesen tudják, hogy a fürdő milyen drága kincse a magyar földnek. Csodákat beszélnek hatásáról. Gondozott, kellemes szép hely. Csinosan parkirozott kert mögött

áll benne az igazgatósági épület s mellette hosszan terül el a fürdő. Közül esik a gyógyforrás, a hová reggel hét órakor tömegével özönlik a fürdő közönsége, kezében az ugynevezett „grammos“ pohárral, hogy orvosi előírás szerint tölthesse meg poharát a jód és brom forrás csodás hatású vizéből.

Most felül hétszázán igyekeznek oda aggok, fiatalok, hogy megigyak porciójukat. Aztán egymásután vonulnak a fürdő kabinokba.

Magyarország kevés fürdőjében keresettek annyira a fürdő kabinok, mint Csiz. Már korán hajnalban négy órakor megkezdik a fürdést és óráról órára egészen késő estig minden kabinnak megvan a maga fürdő vendége.

De hát hogyan, mikor a csizi fürdő forrásainak olyan bámulatosa hatása, különösen csont és izületi bajoknál, a bőrbetegségeknél, szemlobboknál, a nyakmirigyek betegségeinél, mirigydagoknál, női és férfi betegségeknél, izomszusz izületiszusz, idült izületlob, inzsugornál, angolkór, hülések és

idegbajoknál kiváló sikerrel használta és használja ma is, a ki csak teheti s a ki az egészségére ad valamit: a csizi fürdőt.

Ha a beteg Csizre megy, elsőnek bizonyára a fürdő orvosok valamelyikét keresi fel. Mert hárman állnak a gyógyulást kereső közönség rendelkezésére: dr. Szentkirályi József, dr. Sassy János és Pazár Andor.

Különösen önző a nép a Pazár Andor rendelő szobájába. Nem is csoda. Egy végtelenül kedves, előzékeny, figyelmes, gondos orvos ez, aki évek hosszú sora óta óriási gyakorlatot szerzett a csizi fürdőn és szerencsésen állapítja meg a betegknél, hogy ki és milyen mértékben használja a kitünő forrásvizet. E mellett napról-napra megvizsgálja betegét s kora reggeltől késő estig egész lelkesedéssel végzi humánus működését.

A modern igények minden követelményével berendezett emeletes szanatoriuma egy gyönyörűen parkirozott kert szélén, éppen a hegyoldalban áll. Kora reggeltől kezdve ömlik oda a fürdőközönsége s a

Kínai zavarok.

— Távirati tudósítás. —

London, július 19. A „Daily Mail“ jelenti Sanghaiból tegnapi kelettel: Kínai részről hivatalosan jelentik, hogy Nieh tábornok a Tiencin mellett vívott csatában elesett. Santung tartományban az összes idegenek tulajdonát elpusztították. Juansikáj kormányzó csapatai Cingcsaunál, Tiencintől délre, Csili és Santung tartományok határa közelében állítólag megverték Tungfusz tang tábornok csapatait. — Ugyanez a lap jelenti Csifuból 15-iki kelettel: Niucsvangban a helyzet nagyon komoly! A városban 70 kozák van, a város előtt pedig két japán és egy orosz ágyunaszád vesztegel. A boxerek bekerítették a várost.

London, július 19. A Timesnak jelenti Sanghaiból 16-iki kelettel, hogy a pekingi helyzetről e hó 13-dika óta nem érkezett autentikus jelentés. A külföldi és kínai sajtóban sok mindenféle híresztelés lát napvilágot, amelyek természetesen a legnagyobb aggodalomnak adnak kifejezést. A vasutigazgató az egyetlen ember, akinek révén híreket lehetne kapni, ő azonban kijelenti, hogy nem kapott újabb jelentéseket. Ugyanennek a lapnak jelenti Sanghaiból 16-iki kelettel, hogy a ningpói zavargásokról szóló hírek tulzottak. Ott minden nyugodt. A ningpói kínaiak között nagy rémület támadt, nyilván arra a hirre, hogy Tiencinben ártatlan kínaiakat öltek meg, a rémület azonban lassan-

ként eloszlott. A városi hatóság megnyugtató nyilatkozatot tett az idegen telepen lévő kínaiak megoltalmazásáról, ami jó hatást tett a kínaiakra.

Berlin, július 19. Bulow megtiltotta a kínai követségnek a sifferes táviratok küldését. Ez a diplomáciai összeköttetés megszakítását jelenti.

Brüsszel, július 19. A sanghai belga konzul összes hirei kétségbevonják a pekingi mészárlást. Li-Hung-Csang szintén hiszi, hogy az idegenek biztonságban vannak.

London, július 19. A Daily Express szerint Santung tartomány belsejében 30 hittérítőt megöltek a boxerek.

Szőlőszeti kísérleti állomás Budapesten.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Országos érdekű és rendkívüli közgazdasági fontosságú tényről értesítette ma a földművelésügyi miniszter a fővárost. Az illető leiratból átveszszük a következőket: A filloxera által elpusztult szőlők felújítása előmozdításáról szóló 1896. évi V. törvény-czikk alapján a miniszter a II. kerületi Törökmező-dűlőben fekvő nagy kiterjedésű birtokrészeket vett meg örök áron abból a czélból, hogy ott a központi szőlőszeti kísérleti állomás telepét létesítse.

Ez a telep hivatva lesz a szőlőművelést a legmélyebbre ható tudományos kutatások és kísérletezések által fejleszteni és előbbre vinni, miért is ott több százezer koronát igénylő beruházásokkal oly intézetet szándékozik létesíteni, mely tudományos és technikai szempontból egyaránt a jelenkor igényeinek magaslatán fog állani. A telepen lesz azonkívül gyakorlati szőlőművelési laboratórium, kísérleti szőlő, lesznek üveg és hajtatóházak, stb.

A miniszter hangsúlyozza, hogy az intézet a szőlőművelésnek és az azzal összefüggő összes ágazatoknak oly rendszeres és összefoglaló kultiválására lesz utalva, hogy ehhez hasonló még a külföld előhaladottabb országaiban is alig található.

A tervezett kísérleti állomás tehát, ugymond a leirat, a szőlőművelésnek oly központja lesz, a hová örömmel fognak zarándokolni a magyar szőlőgazdák, de vonzani fogja azokat az idegeneket is, a kik a szőlőművelés iránt érdeklődnek.

Fölkéri mindezeknél fogva a fővárost, hogy az intézet könnyen hozzáférhetővé tétele végett többrendbeli rendezési munkákat, p. o. a Trombitás-ut helyreállítását, a netán hiányzó vízvezeték és gázvilágítás vezetését stb. rendelje el és az egész ügyvel összefüggő kérdésekben őt támogassa.

Tengeralatti telefon.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Edison világraszóló találmányáról ad hirt egy tudományos szaklap. Tengeralatti telefon létesítéséről van szó, melynek segítségével az oceánnak két partján levők beszélgethetnek egymással. Erre vonatkozóan Edison így nyilatkozik.

„Az általános nézettel szemben mi azt találtuk, hogy nincs is oly erős áramra szükség, hogy az oceánon át beszélgethessünk. Mi több mint 3000 mértföldnyi drótot vettünk és azt ugyanoly nyomásnak és lehetőleg ugyanoly viszonyoknak tettük ki, mint a milyen az oceánok alatt van és állításunkat igazolva találtuk. Mi elszülyesztettük az orsót, melyen a drót volt és alávetettük a drótot a nagy nyomásnak, egyuttal az orsó perczenkénti 10—12 fordulattal sebességével forgott és azt találtuk, hogy a hangokat érthetően tovább vezette.

Miután már ennyire jutottunk a dologgal, nem talált többé hitelt előttünk az a gondolat, hogy a hanghullámoknak a tengeralatti továbbítására

tágas szalonból sorrend szerint fogadja a beteget. Megvizsgál mindennap mindenkit, pontosan előírja és meg is követeli a diétát s a beteggel együtt örül, ha a szerencsés gyógyulást napról-napra konstatálhatja.

A szanatóriumában berendezett szobák mindég telve vannak. Ott a beteg teljes ellátást és gyógykezelést kap. A fürdő többi vendégei a nap folyamán özönlenek hozzá, hogy rendeléseit meghalgassák.

Nem különben szives fogadtatásra, hasonló előzékeny és gondos gyógykezelésre találunk a fürdő vendégei dr. Szentkirályi József és dr. Sassy Jánosnál is.

Ha a beteg megérkezése után első nap megvizsgáltatta magát az orvossal, a rendelő ivvel a fürdőigazgatósági irodát keresi fel. Ott fogadja az érkezőket egy kedves öreg ur; Glósz Arthur a fürdő agilis igazgatója. Ő is kora reggeltől talpon van s minden igyekezetével oda törekszik, hogy azokra nézve, a kik Csizt felkeresték, a kényelmet s a fürdőknél az előzékeny kiszolgálást biztosítsa.

Lehet-e hát rajta csodálkozni, ha ennyi jó tulajdonság mellett úgy özönlik a fürdővendég Csizre. A forrás kitünő hatású, a fürdő orvosai igazi gondozással veszik körül a szegényt és gazdagot egyaránt, a fürdőigazgatója minden figyelmét a vendégek gondos ellátására fordítja. S emellett Csiz aránylag nem is drága fürdő s akik a diéta mellett szórakozást kívánnak, Magyarország legbámulatósabb helyeihez indulhatnak ki onnan.

Délelőtt és délután a parkban cigányzene szól. Ott sétál a fürdő publikuma. De aztán vannak társas játékterek, minden vasárnap táncszínelő, igen gyakran tombola és sűrűn keresik fel ezt a helyet a művész-társaságok is, hogy időnként kellemes művészi szórakozással tegyék változatossá a fürdői életet. Szépen parkirozott kertek szélén emeletes nyaralók állanak; ilyenek: a Horvát nyaraló, Mária lak. Hermin lak, Margit nyaraló és Keller telep. Ezekben a helyeken mindenütt a fürdővendégek részére berendezett szobák vannak s valamennyi nyaraló mögött tágas kert terül el.

A gyermekek és felnőttek részére játszótereket, lawn tennis pályákat gondoznak napról-napra s ott folyton eleven, zajos élet uralkodik.

Szóval a csizi fürdő kitünő gyógyhatása mellett igen kellemes nyaraló hely is, amely igazi áldás különösen azokra, akik a fentebb elsorolt betegségekben szenvednek. Ezért nő évről-évre a fürdő vendégek száma s ezért vált szükségessé, hogy még inkább kiépítsék a fürdőt s a nyaraló telepeket. Ma egyszerre csaknem hétszáz vendége van, jövőre már ezret is képes lesz befogadni.

Augusztus 16-tól jelentékenyen mérsékeltebbek a fürdői díjak s a ki csak teheti s aki a fenti betegségek valamelyikében szenved, jól teszi, ha felkeresi a csizi fürdőt. Debreczentől Miskolczon Bánréven át nyolcz óra alatt juthatni el kies vidékére. Szórakozást és gyógyulást talál ott a beteg. Azért drága kincse Magyarországnak a csizi fürdő.

nagyon erős áram szükséges. Természetesen nem várjuk találmányunktól azt, hogy az ocean két partján lévő direkté fognak beszélhetni közbeeső állomások nélkül; ez jelenlegi berendezésünk szerint lehetetlen, de az bizonyos, hogy az oceanon néhány közbeeső állomás elégséges lesz és azokról a hang mechanikai berendezések segítségével továbbítható lesz."

POLITIKAI HIREK

A helyzet Ausztriában. Az ischli miniszteri kihallgatások eredményeképp bizonyosra veszik, hogy az osztrák kormány már a legközelebbi napokban ismét felélenkíti az egyes tagokkal való tárgyalásokat. A miniszterelnök azonban most megváltoztatja az eddigi tanácskozások sorrendjét s az egyes pártvezérekkel külön fog tárgyalni. Azt hiszik, hogy a parlament egybehívása augusztus, illetve szeptember havában meg fog történni, amikor a miniszterelnök az egyes pártokkal való megállapodások után javaslatot terjeszt a Reichsrath elé.

A főrendiház elnöksége. Bejárta a lapokat az a hír, hogy gróf Károlyi Tibor a főrendiház elnökének e tisztségről való lemondása után, helyét báró Vay Béla alelnök foglalja el, a főrendiház alelnöke pedig dr. Jókai Mór lesz. Egy Értesítő értesülése szerint illetékes körökben ily irányban még egyáltalán nem tárgyaltak s ez most még legfeljebb csak kombináció lehet.

TÁRSAS ÉLET.

A háló.

Egy Balaton-melléki fürdőben nagyobb társaság álldogált a vízparton. Az öreg halász éppen a hálójával vesződött. Halászat-hoz készült. A társaságnak egy nem annyira fiatal és naiv, mint inkább naiváskodó tagja gyermekes örömmel csapta össze a kezeit:

— Jézusom! háló!... Bácsi halásznai fog?

Az öreg a nélkül, hogy fölnezzett volna, még a pipát sem vette ki a szájából, úgy válaszolt:

— A mint látja a kisasszony.

— Megengedi, ugyebár, hogy nézzük? Nagyon szeretném látni, hogy miként vetik ki a hálót.

Az öreg egyet sodorított a bajuszán s hamitan kacintott a nagyságos kisasszony felé:

— Menjen már... *Mintha nem tudná.*

VIDÉK

Ünnep a bitoronánál. Nagyváradról táviratozza tudósítónk, hogy Schlauk Lőrincz püspök az idén nagy fényvel fogja megülni a király születésnapját, a katolicizmus kilencszázados évfordulója alkalmából. Az ünnepségre lemegy József királyi herceg is, aki onnan Budapestre megy, hogy a budavári Szent-István napi országos ünnepen a királyt képviselje.

Leleplezett uszorások. A szilágymegyei csendőrség hónapokig tartott nyomozás után nem kevesebb, mint 175 uszorásról rántotta le a leplet, kik Szilágymegye területén halatlan módon szipolyozták a megszorult lakosságot. Az ötven-hatvan százalékos kölcsön még a legenyhébbek közül való és legritkábban fordultak elő. Számos olyan esetet derített ki a csendőrség, hol 50 forintos kölcsön két-három évi hasznalatáért, elvették a szegény ember házáat és földjét. A kormánynak ugylátszik, tudomása volt ezekről az üzelmekről, mert külön rendelkezéssel utasította a csendőrséget ezeknek a visszaéléseknek a felderítésére. Ennek alapján indította meg a csendőrség azt a nagyszabású nyomozást, melynek eredménye a szilágymegyei uszorások leleplezése és feljelentése. A zilahi kir. törvényszék vizsgálóbírója az időközökben beérkezett csendőri jelentések alapján már hónapok óta foglalkozik a vizsgálattal s valószínűleg a törvényszék még az idén itélkezni fog a feljelentett uszora-ügyekben.

Gombamérgezés. A zemplénmegyei Varnón Mrozek Jánosné és gyermekei gombamérgezés következtében megbetegedtek. Az asszony és egy tizenéves leánya meghalt. A másik két gyermeket sikerült az életnek megmenteni.

Pénzügyőrök és munkások harcza.

— Távirati tudósítás. —

Borzasztó vérengzés történt e hó 16-án éjjel Csáktornya és Dráva-Vásárhely között lévő utvonalon, a hol néhány olasz munkás és három pénzügyőr között elkeseredett harcz folyt le. Az említett napon ugyanis — mint nekünk írják — Kriaka János pénzügyőri fővigyázó, Zalanka József és Szintur András pénzügyőrökkel a rendes portyázásra indult, mely alkalommal tervbe vették, hogy átvizsgálják a Csáktornya közelében lévő kőbányát is, a hol olasz munkások szoktak dolgozni s a kik állandóan üzik a csempészetet.

A bánya átvizsgálása alkalmával találtak is külföldi dohányt, továbbá 10.000 darab cigarettát és nagymennyiségű szivarokat. Az olaszok nem ellenkeztek, mikor a pénzügyőrök ezeket a csempészet árukat össze szedték, sőt aláírták a felvett jegyzőkönyvet is, úgy hogy a pénzügyőrök mitsem sejtve nyugodtan távoztak a bányából Csáktornya felé. A mint a bányából az erdőn keresztül kifelé haladtak, egyszerre néhány olasz munkás termett előttük s dorongokkal felfegyverkezve megtámadták a pénzügyőröket; ezek a hirtelen támadás elől visszafelé akartak menekülni, de alig haladtak pár száz lépést, itt is olasz munkások állták útjukat. Erre a pénzügyőrök fegyverüket vették elő és eleintén a levegőbe lőttek, hogy a támadókat elijesztsék.

Ez azonban nem használt semmit,

mert az olaszok megrohanták a pénzügyőröket, kik ekkor már közibük lőttek a támadóknak és két olaszt súlyosan megsebesítettek, egy Munc. iló nevű olaszt pedig agyonlőtték. A megtámadott pénzügyőrök közül Kriaka János fővigyázót és Szintur András vigyázót annyira összeverték, hogy életbenmaradásukhoz nincs remény. Zalankának sikerült elmenekülni s ez értesítette a csáktornyai csendőrséget, mely rögtön kivonult a helyszínére és a vérengző olaszokat, — számszerint 18 olasz munkást — a csendőrök letartóztattak.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A Kepes Géza párbaja. A debreczeni kir. törvényszék dr. Szeőke István elnöklete alatt hirdette ki a napokban a Kepes Géza párbaj-ügyében hozott kuriai ítéletet. Kepes Géza ugyanis kardra dr. Altmann Bélával verekedett meg. A törvényszék ezért Kepes Gézát három heti, dr. Altmann Bélát két heti államfogházra ítélte el. A kir. tábla és most a kuria is helyben hagyta ezt az ítéletet.

§ Huszonhárom kendőt lopott. Göcsös Rozália bement a Vagó Andor utóda cég főtéri vászonkereskedésébe s ott egy alkalmasnak hitt pillanatban egyszerre huszonhárom kendőt csusztatott a hóna alá. Göcsös Rozália rajtavesztett a lopáson s bűnös tetteért tegnap már itélkezett is felette a törvényszék. Töredelmesen beismerete, de szánta-bánta tettét s nyakra-főre kérte a bocsánatot. A törvényszék Göcsös Rozáliát a lopásért tíz hónapi börtönre ítélte.

Az ügyvéd és kliense.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Valami peres ügyben 300 forintnyi költséget csinált Kovács József dr. budapesti ügyvéd Kohn József ügynöknek. Az ügynök szörnyen el volt keseredve az ügyvéd ellen s egy alkalommal olyan botrányt csinált az irodájában, hogy az ügyvéd rendőri segítséggel távolította el. Aztán magánlaksértés czimén feljelentette Kohn, aki viszont az ügyvédi kamaránál tett Kovács ellen feljelentést.

Az ügyvéd feljelentését márczius 6-án tárgyalta a büntető járásbíró. A tárgyalást Kürthy bíró vezette, a ki az ügyvéd eljárását szóval jellemezte:

— Hallatlan!

Kovács dr. erre felpattan:

— Kikérem magamnak, hogy a bíró ur az én tisztességes ügyvédi működésemet ezzel a megjegyzéssel illesse. Fegyelmi hatóságomnak van joga ez ügyben felettem itélkezni s nem a bíró urnak.

Kürthy bíró a panasztól megvonta a szót. Kohn Józsefet a bíróság 5 korona fő- és 3 korona mellékbüntetésre. Tehát összesen 8 koronára

ítélte. Az enyhe ítéletet a bíró akkép okolta meg, hogy a folytonos árverések csak arra szolgáltak, hogy a vagyontalan adócsak még több költséget okozzanak s ez a felesleges költség szaporodás volt az oka annak, hogy Kohn József a vádbeli cselekményt elkövette.

Felelbezés folytán az ügy a büntető törvényszék elé került, mely a járásbíróóság enyhe ítéletét megváltoztatta. A törvényszék ítélete így hangzik:

A kir. törvényszék az első fokkan eljáró járásbíróóság ítéletét részben akként változtatja meg, hogy figyelemmel vádlott kihívó és súlyosan sértő viselkedésére és arra, hogy vádlott többszörös kiutasítás elenére a laksértést ügyvédi irodában követte el, mely cselekménye az ügyvédi tekintélyt is megsértette; ezen súlyosító körülmények alapján méltatva az elsőbíróóság által felhozott enyhítő körülményeket; de ezek közül mellőzve azt, mely az aránytalanul sok költség fizetésére és az árverés fel nem függesztésére vonatkozik, vádlott Kohn József főbüntetését a btkv. 91. § a figyelembe vételével három napi fogházban, mellékbüntetését meg két napi fogházzal helyettesítendő husz korona pénzbüntetésben állapítja meg.

SZÍNHÁZ.

Debreczeni színészek hangversenye. Megemlékeztünk arról, hogy a debreczeni színtársulat itthon időző tagjai hangversenynyel egybekötött színelőadást rendeznek a Margit fürdő disztermében. Az élvezetesnek ígérkező előadást, amelyen a felsoroltakon kívül még Püspöky Rózsika is részt vesz egy vig monológgal, a jövő héten kedden este tartják meg. Az előadás iránt érdeklődő közönség jegyeit László Albert könyvkereskedésében előre is megválthatja. A jegyek ára: 1 frt, 80 kr. és 60 kr., állóhely 40 kr. Az előadás műsora különben a következő: 1. *Süketnek kell lenni.* Egyfelvonásos vigjáték. Szereplők: Pávay Ilonka, Püspöky Imre, mint jubiláns, Aranyossy Gyula és Karacs Imre. 2. *Énekszám,* — előadja Gallyassy Paula. 3. *Szavaltat Pávay Ilonától.* 4. *Opera és operette áriák,* éneklő Környey Béla. 5. *Püspöky Rózsika egy vig monológot ad elő.* 6. *Karacs Imre magyar népdalokat énekel.* 7. *Énekszám* Gallyassy Paulától.

Mükedvelő előadás. A debreczeni asztalos ifjuság köréből alakult mükedvelő társaság tagjai szorgalmasan készülnek mükedvelő előadásukra, amelyet augusztus hó 4-én a Margit-fürdő disztermében fognak megtartani. A mükedvelő-előadás szereplői közül többen igen szép sikerrel állják meg helyüket s azok véleménye szerint, akik az

eddig próbákat látták, az asztalos ifjuság tagjainak igen szép erkölcsi sikerre lehet kilátásuk.

Szacsvay Sándor Pécsre szerződött. Színész embernek, ép úgy, mint minden szegény embernek sorsát boldog Isten tudja. Elmondhatja ezt most Szacsvay Sándor, színtársulatunk volt kiváló tagja is. Már úgy volt Somogyi Károly nagyváradai színigazgatóval, hogy az előleget is sürgönyileg kapja, vagyis a szerződés befejezett dolog, mikor úgy alakultak a viszonyok, hogy a nagyváradai szerződés nem lett teljes, ellenben *Tiszai Dezső* ajánlatát fogadta el a művész, kitől fájó szívvel bucsuzik el úgy a debreczeni sajtó, mint a közönség. Kívánatosnak tartottuk volna a debreczeni színház érdekében Szacsvay maradását, de ha már így alakultak a viszonyok, azzal az óhajással bocsátjuk el magunktól szép Pécs városába, hogy a mit itt nem érhetett el, teljesüljön ott ambíciójának nemes ösztönzésére.

UJDONSÁGOK.

* **A debreczeni piacok rendezésének ügyével** tegnap már a városi tanács teljes ülésében foglalkozott. Az ad hoc bizottság javaslata a jog- és pénzügyi bizottság véleményével került a tanács elé, amely hosszantartó eszmecsere után egész terjedelmében elfogadta az ad hoc bizottság vásárrendezési tervét s azt a közgyűlés előtt is elfogadásra ajánlja.

* **Palaczkok hitelesítése.** A kereskedelemügyi miniszter még az elmúlt év júliusára elrendelte, hogy az italmérésre használt palaczkok, poharak hitelesítve legyenek, mert különben a rendőség elkozza. Ezen rendelet bor- és sörmérésen kívül a pálinka kimérésére is kiterjed. — Mivel arról győződött meg a miniszter, hogy ezen rendeletet nem hajtják végre, most ismételve utasította a hatóságokat, hogy a kimérésre használt palaczkok és poharak hitelesítését szigorúan ellenőrizzék.

* **Miő a termés?** A földmivelési miniszter hivatalos jelentése most jelent meg a termésről. Sajnálattal konstatálni lehet már ez idő szerint is a gazdasági tudósítók jelentései alapján, hogy az őszi gabonában néhol nagyon sok a veszteség, részben mert a viharos időjárás a lábón álló és érett gabonát kirázta, részben pedig a keresztben és képekben levő gabonát megforgatta, szétszórta és részben a szalmából nagyon sok helyen a magot is kicsépelte. A kedvezőtlen időjárás néhol az aratást is félbeszakította és mert nagyon sok esőzés volt, a képek többnyire oly mértékben átnedvesedtek, hogy szárítani kell a termést, bár az is bizonyos, hogy a gabona már így is több vidéken jelentékeny mértékben romlott minőségében s ha az időjárás kedvezőbbre nem fordul továbbra is romlani fog. Az összes terményekben kisebb-nagyobb a

kár úgy mennyiségre, mint minőségre nézve; károsodott a szőlő, gyümölcs, takarmány és sok helyütt a dohány és kukorica is. Mindazonáltal összefoglalva a gazdasági tudósítók jelentéseinek lényegét, bátran állítható, hogy az őszi, mint a tavaszi gabona a remélnél kisebb termést fog adni.

* **Elfogott betörő.** A tavasszal ismét egymást érték a debreczeni keretekben a betörések. Alig múlt el nap, hogy egyik-másik pajtát fel ne törték s ki ne pusztították volna. A rendőség azóta erélyesen keresett-kutatott a betörő után, míg végre nyomra talált és ez alapon *Dobos rendőrbiztosnak sikerült a vakmerő betörőt tegnap Szatmáron fülön csipni s letartóztatni.* A betörőt Debreczenbe hozta s a bünyői osztagnál tegnap egész nap folyt a kihallgatása. A kihallgatás eredményéről azonban a vizsgálat érdekében nem emlékezhetünk meg.

* **Halalozás.** *Glatz* Józsefné, 50 éves korában rövid szevedés után tegnap jobblétre szenderült. Temetését holnap, szombaton délután tartják meg 2 órakor a Homok-utca 128. számú háztól az ág. hitv. egyház szertartása szerint.

* **A biciklisek büntetése.** A debreczeni rendőség bünyői osztálya ugyancsak rávetette most a szemét a biciklisekre. Megsokalta már a közönség köréből gyakran felhangzó panaszokat s kezd a lehető legszigorúbban eljárni a kerékpárosokkal szemben. Tegnap három kerékpárost büntettek meg. Az egyiket azért, mert *felment a járdára,* ahol — igen helyesen — semmi kerésük a bicikliseknek; a másikat azért, mert *este lámpa nélkül* hajtotta a kerékpárt és a harmadikat, mert *elütött egy öreg asszonyt.* Ki is adták a szigorú utasítást, hogy a kerékpárosokat erősen ellenőrizzék a rendőrök, vajjon betartják-e a tanács által kiadott szabályokat, vagy nem? Akinek nincs kedve betartani, alaposan elhúzzák a nótáját, de nem fogják eltűnni, hogy a kerékpárosok kényük-kedvük szerint uralják a helyzetet; szabadon szaladjanak a gyalogjárókon is, vagy este lámpa nélkül s ezzel a járó-kelők biztonságát veszélyeztessék.

* **A két cimbor.** Jó cimboraságban éltek együtt *Golda Antal* és *Lachtag Arnold* lóhajcsárok. A két pajtás esténként együtt szórakozott és poharazás mellett vitatták meg valamelyik korcsmában a nap eseményeit. Tegnap este is, mint rendesen, betértek egy korcsmába, a politizálás közben jól felöntöttek a garatra. Hajnal hasadás volt már, a mikor a két jó pajtás hazafelé bandukolt. Valami felett összekülönböztek s megfélekedve a baráti szeretetről, ugyancsak alaposan elpáholták egymást. A vesztes fél azonban *Lachtag* lett, a kit cimborája egy furkós bottal, úgy ütött fültövön, hogy vértől borítva terült el a kövezeten. A szerencsétlen embert ápolják, kellemetlen cimboráját pedig a rendőség vette pártfogás alá.

* **Nagy tűzijáték.** Leidenfrost Gyula nagyszabású tűzijáték rendezésére készül. Jól ismeri a debreczeni közönség az ő nagy gonddal összeállított, igazán gyönyörködtető mutatványait, a legújabb tűzijátéka azonban felülmulja az eddigieket is. Milánóból nagy költséggel hozatott meg valami szép különlegességet is, valamint taku ostromának bemutatása fogják képezni a tűzijáték főbb pontjait. A tűzijáték vasárnap estére van tervezve.

* **Bankett.** Mindazokat, akik a dr. Wolafka Nándor vál. püspök plébános jubileumi önnepélye alkalmából a nagyerdei Vigadóban rendezendő banketten részt kívánnak venni, tisztelettel felkérjük, hogy jegyeiket legkésőbb 26-áig Szent-Királyi Tivadar kereskedésében megváltani sziveskedjenek. A bankett jegy ára a zenedíjjal együtt 4 korona. Tisztelettel: A jubileumi önnepélyt rendező bizottság.

* **Talált gyanús tárgyak.** Az ispotály laponon egyik árokban ma reggel egy imitált ezüst tálczára bukkantak, mely egy vajtartóval és cukortartóval hevert a földön. Mind a három tárgyat bevitték a rendőrség bünyügyi osztályához. A rendőrség felezőltja a tárgyak tulajdonosát, hogy okvetlen jelentkezzenek, mert valószínű, hogy valamelyik betörő vagy tolvaj, emelte el a dobt a árokba.

* **Vizsga a csapókerthi óvodában.** A csapókerthi f. évi május hó elsején megnyílt új óvodában az évzáró vizsga f. hó 21-én délelőtt 9 órakor veszi kezdetét, melyre a szülőköt és az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja az óvónő.

* **Értesítés.** Értesitem a „Petőfi dalkör“ t. működő tagjait, hogy folyó hó 24-dikétől kezdve a rendes gyakorlati órák megkezdetnek. Borus Béla, II. alelnök.

* **Ki akar pályázni?** A debreczeni kereskedelmi és iparkamara a következő pályázatok közzétételére kérte fel lapunkat: A m. kir. budapesti I. honvéd kerületi parancsnokság az alább megnevezett összpontosítási állomásokon elhelyezett honvédsapatok élelemszükségleteinek biztosítása tekintetéből ajánlati tárgyalást fog tartani: Tápió-Bicskén f. hó 24. Tápió-Sülyön f. hó 26-án, Nagy-Szalontán f. hó 30-án. — A m. kir. államvasutak üzletvezetősége Kozsvártt f. hó 25-én 8 db. Froitzheim féle vonatsorompó készülék felállítására tekintetéből nyilvános pályázatot tart. A császári és királyi 6-ik hadtest hadbiztossága az alább megnevezett állomásokon elhelyezett közös hadseregbeli csapatok élelemszükségleteit bérlet útján biztosítani kívánván, a következő napokon tart verseny tárgyalást: augusztus 2-ikán Kassán: Eperjes, Eger, Gyöngyös, Igló és Kassa állomások végett. Augusztus 10-én Kis-Szeben, Lőcse, Losonc, Miskolcz, Besztercebánya. — Augusztus hó 7-én Nyiregyházán: Mátészalka, Máramaros-Sziget, Munkács, Nyiregyháza, Szatmár és Ungvár állomások végett.

* **Eltűnt fiu.** Még a múlt hó 26-án öngyilkossá lett egy Dózsa Mária nevű fiatal cselédleány, a ki a nap utczán egy gazdaembernél szolgált. Még is ismeretlen okból felakasztotta magát. Az öngyilkosság után meg a Dózsa Mária egy fiu testvére tűnt el, akit azóta hiába keresnek rokonai, nem találják sehol. A fiunak hire veszett. Most a rokonság a rendőrséghez fordul, hogy az eltűnt fiu hollétét felkutassák.

* **Nagy halástély.** A nagyerdei Dobos pavilonban ma, pénteken este nagy halástély lesz. — A halástélyen Rácz Károly zenekara játszik. A közönség szives látogatását kéri Márkus Sándor vendéglős.

* **Az ipartestület kérelme.** A debreczeni ipartestület azért folyamodott a városi tanácshoz, hogy háromszázkorona erejéig ingyen nyomtatványokat állíttasson ki a részére. A véleményezésre felhívott jog- és pénzügyi bizottság tárgyalta ezt a kérelmet s azt javasolja a tanácsnak s a közgyűlésnek, hogy tekintettel arra, hogy a testület még a kezdet anyagi nehézségeivel is küzd, ezt a kérelmét még teljesítse a város.

* **Halászlé.** A Dréher-sörcsarnokban ma, pénteken este halászlé-estély lesz. Ez alkalommal a Magyar testvérek zenekara játszik a Dréher-sörcsarnokban.

* **Angelotti dalszarnokában** ma este igen érdekes előadás lesz. Először lép fel T. Philips, az amerikai csoda tánczos, akl bámulatos dolgokat produkál. Fellépnek még a Tosek testvérek is, ezek az ügyes gigerli akrobaták, akiknek minden mutatványát igen zajos tetszéssel fogadja a közönség. A mai előadás műsora különösen gazdag lesz.

TÁVIRATOK

A tengernagy Fiumében.

Fiume, július 19. Fischer tengernagy ma megérkezett. Este tiszteletére gróf Szapáry kormányzó nagy ebédet adott.

A kínai zavarok.

Lapunk máshelyén közöljük a kínai zavarokról éjjelig érkezett táviratainkat. Éjjel után a következő újabb táviratot kaptuk.

Budapest, július 19. Kinába induló hajórajunk parancsnoka Montecuculi lesz.

Berlin, július 19. Csifui hírek szerint a pekingi követek kilenczedikén életben voltak, akkor kitűnő buvhelyen rejtőztek el üldözőik elől.

Szent-Pétervár, július 19. Nyolcz határmenti kerületben kihirdették a hadi állapotot.

London, július 19. A Daily Express szerint a kínai császárné már néhány év előtt ajánlatot tett Japánnak, hogyha az összes idegeneket lemészárolják, Kelet-Ázsián osztozkodni fognak. — Li-Hung-Csang akkor ezt a tervet helyeselte, de Japán az ajánlatot visszautasította.

Elfogott betörő.

Miskolcz, július 19. A miskolczi rendőrség ma elfogott egy Vigh Károly nevű férfit, akiről kitűnt, hogy Debreczenben, majd Nagyváradon és Kassán többrendbeli betörést követett el.

Gyilkosság a Csepelszigeten.

Budapest, július 19. A főváros közvetlen szomszédságában, a kies fekvésű Csepelszigeten agyonütöttek egy csepeli mészáros legényt Tun Menyhértet. Gyilkosát a harminczkettedik gyalogezred őrzetőjét Laber Félixet, a katonai hatóság már letartóztatta s a pestvidéki kir. törvényszék a maga hatáskörében is megindította a vizsgálatot a gyilkosság felderítésére.

Miniszterek utazása.

Budapest, július 19. Bécsből táviratozzák, báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter tegnap este Karlsbadból ide érkezett, Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter pedig Marienbadba utazott.

Tengerészeti szemleut.

Bécs, július 19. Báró Spaun tengernagy, a haditengerészet parancsnoka szemleutra ment és mindenek előtt Pólába utazott.

Borzalmas lelet.

Budapest, július 19. A kerepesi-uti temető mögött, a keleti pályaudvar felé vezető uton, ma reggel az arra járók egy ujszülött csecsemő holttestére akadtak. A kis holttest karja és lábszára teljesen szét volt marczangolva. Az orvos véleménye szerint, kóbor kutyák kezdhették ki, a kis holttestet. A rendőrség a csecsemő holttestét bevitte a törvényszéki bonczterembe s szigorú vizsgálatot indított, hogy a lelketlen anyát ki nyomozza.

Kincsek a tengeren.

Budapest, július 19. New-Yorkból táviratozzák: A La Bretagne francia gőzhajó holnap két millió dollár értékű aranyat visz Európába.

Budapesti tőzsde.

Július 19. Buza júniusra 0'00. Buza októberre 7'45. Rozs októberre 6'65. Zab októberre 5'19. Tengeri júliusra 5.81.

A főispán párbaja.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, Julius 19.

A „Magyar Szó“ heves támadást intézett Hollaky Arthur, Udvarhelymegye főispánja ellen. Többek között azt írta, hogy Hegedüs miniszter Székely-Udvarhelyen való tartózkodása alatt a főispánt előbb rendreutasította, azután szobájából kiutasította. Azt is írta Hollakyról, hogy a Hegedüs tiszteletére adott banketten pénzt dobott a cigány tányérjába, amit a cigány e szavakkal dobott neki vissza:

— Kesenem, de már csak uraktól vesek el pénzt.

Hollaky *hazugságoknak jelentette ki e közleményeket és fölment Budapestre*, hogy a cikk szerzőjétől elégtételt kérjen. A „Magyar Szó“ nem akarta megnevezni a cikk szerzőjét, mire Hollaky a lap szerkesztőjét provokálta.

Hollaky segédei Dániel Gábor és Örley Kálmán képviselők voltak, az ellenfelé Haberfeld Marcel dr. és Inczedy László. A segédek kardpárbajban állapodtak meg.

Ma délelőtt 9 órakor folyt le a párbaj a Fodor-Rákossy-féle vívóteremben.

Orvosok voltak: Farkas László dr. és Alexander Leó.

Dániel Gábor vezetősegéd sikertelen békítési kísérletei után a főispán, aki *bal kézzel viv*, támadott. Mindjárt az első összecsapáskor a *szerkesztő fején és orrán megsebesült*. A főispán sértetlen maradt. A szerkesztő sérülései veszélytelenek.

VEGYES.

A walesi herceg új divatja. Azon a kerti ünnepélyen, melyet Viktória királynő, mult héten a Buckingham palotában rendezett, a walesi herceg egy magától tervezett kosztümben jelent meg, a mely természetesen fölöttébb tetszett a jelenlevő hölgyeknek és uraknak. A nálunk Ferencz József-kabátnak nevezett szalonkabát helyébe, egy ugyanolyan szabásu, de egysoros öltönydarabot szentelt fel a divatfejedelem. A kabátot mindig nyitva kell hordani, hogy látni lehessen a világos nyári mellényt, mely ugyancsak kétsoros, de a gombok leut már hegyben futnak össze. Nagy örömet szerzett ez az újítás a divathősöknek s a Hyde-parkban azért nem is lehet más kabátot és mellényt találni. Különösen hálások pedig a londoni szabók, mert egyetlen „ur“

sem mutatkozhatik régi divatu ruhában az utcán. A herceg valószínűleg azért hozta fel ezt az új divatu kabátot, mert folyton gyarapodó testi terjedelme miatt sokat kell szenvednie a roppant hőségtől.

A sah Budapestén. A sah, a ki európai körútjában tegnap Pétervárra érkezett, azelőtt Contrexeville francia fürdőben üdült. Ott volt Türr tábornok is, a kivel beszélt a sah és kijelentette, hogy bécsi időzése után okvetlenül eljön Budapestre is.

Osztrák himnuszszal megtisztelt magyar győző. A párisi világbajnoksági küzdelemben a zenekar abban a hiszemben, hogy a diszkoszdobásban egy amerikai ember nyerte el az első díjat, a yanke-himnusz huzta. Mikor aztán figyelmeztették a zenekart a tévedésre s arra, hogy a díjat magyar nyerte el, a zenekar rázendített a Gott erhaltera. (Komikus volna, ha nem volna egyszersmind boszantó.)

A rétsági emberkinzás.

— Távirati tudósítás. —

Rákóczi István rétsági főszolgabíró neve már elég ismeretes egyrészt Zubovics Fedor kapitánnyal vívott veszedelmes kardpárbaja révén, de leginkább azon rémes hírek kapcsán, melyek a kis Rétság községéből ide elhallatszottak.

Tudvalevőleg a belügyminiszter rendelte el Rákóczi István ellen a vizsgálatot és a Rétságra kiküldött bizottság meg is kezdte a munkáját.

Eddigelé négy tanukihallgatás volt, a kik a vallatás alatt borzalmas dolgokat mondtak el szenvedéseikről, mindezekről pedig a kiküldött bizottság jegyzőkönyvet vett föl.

A kihallgatás a rétsági főszolgabírói hivatalban történt, elsőben Ruknik György megyei hajdu vallott.

Rákóczi mellé öt megyei hajdu volt beosztva, akikkel a főszolgabíró oly módon bánt el, hogy a megszálló ütés-verés elől úgy akartak menekülni, hogy ott hágyják állásukat.

Legutóbb Ruknik György hajdu akart a szolgálatból kilépni és ezt jelentette Rákóczi István főszolgabírónak.

A szolgabíró se szó, se beszéd úgy vágta *hatszor egymásután arcul a tiszteséges viselkedésű Ruknik-et*, hogy az erős ember megtántorodott.

Miután látta, hogy a szolgabíró ujra nekimegy, védelmezte magát, de a jelenlevő Mladoniczky János végrehajtó lefogja a hajdut, mialatt Rákóczi elhívatta a csendőröket, akik Rukniket megvasalták és magukkal vonszolták.

— *Bánjatok el a disznóval a módja szerint* és a csendőrök meg is fogadták a főszolgabíró utasítását.

A megvasalt embert bevitték egy *disznó-ólba* és aznap délutántól, másnap reggeli nyolcz óráig nem eresztették ki onnan, *emmi nem adtak neki*, mikor pedig kiszabadult börtönéből, *teste tele volt szennyvel, férgekkel*, ami az ólban ragadt reá.

A rétsági csendőrök rettegett alakjai a kis községnek, az igazságot csak bika-csökkel és puskatussal tudják szolgálni. Vérlázító kegyetlenkedésüket három tanu: ifj. Torma János, legifj. Torma János és Szikra István beszélték el a vizsgálóbizottságnak.

Augusztus hónap 15-én bucsu volt a községben, a falu legényei között este tájban ők is ott álltak Bozók Antal korcsma-helyisége előtt.

Békésen beszélgettek, mikor arra jön Mészáros György csendőrörsvezető és rá-mordult a három legényre:

— Takarodjatok haza utonállók.

Ifjabb Torma János meg akarta kérdeni mészáros csendőrörsvezetőt, hogy mi kifogása van ellenük, de az neki ugrott a gyanutlan legénynek és *nyolczszor teljes erővel arcul ütötte, majd kardot rántott elő és megsuhintotta azt ifjabb Torma János feje fölött*.

A kardvágás szencsére nem talált, két társa legifj. Torma János és Szikra István a megtámadott legény védelmére szálltak.

Mészáros György dult-fult a merészség láttára, eltávozott, hogy legényeit maga mellé vegye.

Éjszaka azután a megdühödt csendőrörsvezető két emberével betört Tormáék lakására, a két legényt kihurcoltatta a fekhelyükről, ugyanígy betörték Szikra Istvánhoz és mindhármukat bekísérték a csendőrlaktanyára.

Itt Mészáros György, Galgóczi József csendőrök rávetették magukat a legényekre, ütötték verték őket számtalan izben megpofozták a védteleneket, majd a kezüket a lábukhoz vasalták „kugli-játékot“ rendeztek a három legénynyel.

Belerugtak a testükbe, az pedig görnyedt állapotban végig gördült a szoba padlózatán és ezt a tréfát több mint negyed-óraig folytatták.

A szörnyü passió alatt a három legény egészen *összetörte fejét, arczát és kezeit*.

Mikor azután azt is megunták, ifj. Torma Jánost felemelték az egyik csendőrágyra és innen *ejtegették le a földre, lehetőleg úgy, hogy mindég fejre essék*.

Reggelig tartott a mulatozás, amikor azután a három legényt még mindig megvasalva a csendőrök átvitték a tolonczházba.

Ujra elkezdtek kinezni őket, a „kuglizást megismételték, Mészáros György pedig odaugrott legifjabb Torma Jánoshoz, a fejét lábai közé szoritotta és *egy vastag doronggal addig verte testét, míg a dorong eltűrött, a legény pedig elalélt*.

Mindez a dolog Rákóczi főszolgabíró lakásának átellenében történt.

„A vallatás“ után az összetörött embereket átvitték a szolgabírói hivatalba, ahol a vádlottak: Szikra István *megvasalva*, ifju és legifjabb Torma János *egymáshoz vasalva* hallgatták Laszkáry gyakornok ítélezését.

— *Tudok mindent, nyolcz-nyolcz napi elzárás, ötven foirnt pénzbüntetés* — és megtörtént kihallgatás, ítélezés.

A három megkínzott ember ma adta be Schwieghofer Ferencz ügyvéd után bünyefenyítő feljelentését a balassa-gyarmati kir. törvényszékhez.

HASZNOS TUDNIVALÓK.

Bőrápoló szerek. Ha puha, simulékony lábbelit akarunk, a fény-mázat le kell róla mosni és a bőrt jól bekenni gliczerinnel. Ez puhítja a bőrt és tartóssá teszi. A terpentínolajjal való bedörzsölés által minden bőrtárgy nagyon kimélődik, nedves helyen nem penészedik, meleg helyen nem szárad ki, sőt még az egerek sem tesznek benne kárt, a terpentín szaga miatt.

Függöny festés. A fehér csipkefüggönyöket sárgára festhetjük, ha a vízbe, vagy keményítőbe sáfrányt keverünk, mely előbb tejben főtt. A színnel előbb próbát kell tenni egy darabka szöveten vagy csipkén. Némelyek főtt hagyma levéllel isfestik. A szín igen tartós marad, ha a mosó vízbe boraxot és timsót teszünk (1 liter vízhez minden anyagból 1-1 grammot számítva.)

CSARNOK.

A várrom tündére.

— Regény. —

Írta: THAN GYULA.

(Folytatás.)

Rimay Zoltán pompás étvágygyal evett tovább s csak ha egy-egy perczre megállott a bíró, nógatta kíváncsian az elbeszélés folytatására.

— Na de hát ezek az emberek hiába zörgettek. Az ajtó nem nyílt meg és nem bocsátották be őket. Sötétedni kezdett és már a csákányok után nyultak, hogy az ajtót feltörjék, mikor valami világosság ötlött a szemükbe. Ujra megkísérelték, hogy bebocsátást kérjenek. Zörgettek, kiáltottak, de ismét nem lett semmi eredménye. Erre az egyik, akit boszantani kezdett a dolog, mérgesen a csákány után nyult és teljes erejével vágott egyet a várom vasajtójára. Ekkor egy titokzatos hang szólalt meg, úgy tetszett nekik, mint ha a föld alól tört volna ki. „Bábolnay Kálmán, a ti egykori jó uratok nyugalmára kérek benneteket, hogy kerüljétek örök időkre ezt a romot. Ha szerettétek nemes uratokat, ha szent előtettek nyugalma, akkor távozzatok. Mondjátok el ezt mindenkinek a községben s lehetőleg ti is gátoljátok meg, hogy valaki ide kíváncsozzék.“ Ilyen formán hangzott a szellem szava. Az emberek leeresztették a csákányt, megfordultak és visszatértek. Egykori jó urunk nyugalma csakugyan szent mindnyájuk előtt, a titkos kérő hang a szivekig hatott és nem is kíváncsozott oda többé tőlünk senki. Mikor az emberek megfordultak és visszaindultak, háromszor is hangzott egymásután a szellem szava: „Látom hogy szerettétek uratokat. Az Isten áldása legyen érte rajtatok.“

— Azzal eljöttek az emberek? kérdezte Rimay Andor.

— El.

— Nem is mentek többé vissza?
— Soha. Mindnyájan tiszteletben tartottuk ezt a kívánságot. Hanem az esetnek hirtelen ment. A környéken meséket regéltek a várrom tündér szelleméről s időközönként azóta többször akadt egy-egy vakmerő és vállalkozó szellemű ifju, a ki be akart jutni a várrom falai közzé, hogy a titkot felfedezze...

— No lám, mégis vannak bátor emberek. — jegyezte meg Rimay.

De drágán fizettek meg a bátorságukat. Mikor az első vállalkozó, deli délczege ember megjelent a községben azzal a szándékkal, hogy bemegy a várromba, kívánságára megmutattuk neki az utat, de a várrom közelébe magára hagytuk. Másnap felmentünk utána és a vasajtón nagy irás állott. A bátor idegen sorai voltak. Az volt. „Jó emberek többé nem térhetek vissza közzétek. A várromot egy tündér lakja, aki hatalmába kerített. Ha szent előtettek egykori jó uratok emléke, ne háborgassátok a várrom tündérét s óva intetek mindenkit attól, hogy ide kíváncsozzék.“

— Érdekes! — kiáltott fel Rimay.

— Hát mi intettünk is mindenkit. S legtöbben vissza is riadtak a vakmerő vállalkozástól, de azért azóta is akadt hat férfi, akik bátran bementek a várromba és csodák csodája másnap, mikor felmentünk elibe mindig ott volt a vasajtón a figyelmeztető felirat, az írása volt, aki a várba behatolt és tartalmába csaknem egészen ugyanaz, a mi az első vállalkozó levelében foglaltatott.

— Regényes és titokzatos történet — jegyezte meg Rimay.

— Mi mindig megtettük kötelességünk minden vállalkozóval szemben — folytatta a bíró — figyelmeztettük a nagyszagos urat is, hogy ne menjen; most már az a kérdés, vajjon megmarad továbbra is feltett szándéka mellett...?

Rimay Zoltán éppen bevégezte vacsoráját. Felállott és minden gondolkodás nélkül jelentette ki.

— Most már erőszakkal se lehetne visszatartani. Nincs az az akadály, a mitől megrettenjek; soha nagyobb vágyat nem éreztem, mint e pillanatban, hogy azt a titkos tündért, a mely magokkal évek óta üzi csalfa játékát, megismerjem. Jó emberek, ne is kíséreljék meg a lebeszélést. Elhatározásom szilárd. A tündért látni akarom s biztosítom róla magukat, hogy áldani fogják vállalkozásomat.

(Folyt. köv.)

Pártoljuk a hazai ipart!

Olcsóbb és tartósabb az öntvényeknél.

Első debreczeni fésűgyár Kandia-utca 15. szám.

Ajánlja a legjobb ökor- és bivaly-szaruból készített fésűiből dusan berendezett raktárát a n. ó. közönség szives megtekintését.

Készít továbbá minden szaruból előállítható tárgyakat a legjutányosabb árak mellett.

Ismételadónak megfelelő engedmény!

Ugyanitt egy — a gépkezelésben teljesen jártas — magyar illetőségű szakember azonnal alkalmazást nyer.

Elsőrendű hazai szakerőktől!

Ökor és bivaly-szarvak a legmagasabb napi árrban megvásárolhatók.

HIRDETÉSEK

jutányos áron

felvétetnek a kiadóhivatalban, főtér Biedermann-p

M. Á. vasutak menetrendje

1900. május hó 1-től.

Debreczenből indul:		ó.	p.	
Budapest felé (gyorsvonat)	d. u.	4	16	
Budapest felé (gyorsvonat)	reg.	9	01	
Budapest—Nagyvárad felé	d. u.	12	36	
Budapest—Nagyvárad felé	este	10	27	
P.-Ladány—Nagyvárad felé	d. u.	3	37	
P.-Ladány—Nagyv. minden kedden	déli	12	—	
Csak P.-Ladányig vegyes vonat	este	7	10	
Szatmár—M.-Sziget felé	d. n.	3	56	
Szatmár—M.-Sziget felé	este	7	58	
Szatmár—M.-Sziget felé	éjjel	2	56	
Szatmár—M.-Sziget felé (gyorsv.)	d. u.	12	17	
Szatmár—M.-Sziget felé (gyorsv.)	este	6	46	
Csak Szatmárig	reg.	5	22	
Miskolcz—Kassa felé	reg.	8	22	
Miskolcz—Kassa felé	este	6	58	
Szerencs—S.-A.-Ujhely-Kassa felé	d. u.	4	01	
	reg.	5	28	
	reg.	5	51	
H.-Böszörmény—	m. áll. v.-től	d. u.	4	06
B.-Sz.-Mihály felé	vásártérről	d. u.	4	15
	m. áll. v.-től	d. e.	11	20
	vásártérről	d. e.	11	29
Füzes-Abony felé m. á. v.-től	reg.	4	42	
Füzes-Abony felé vásártérről	reg.	5	—	
Ohat-Kócs—Polgár felé m. á. v.-től	d. u.	4	16	
Ohat-Kócs—Polgár felé vásártérről	d. u.	4	27	
Derecske—Nagy-Léta felé	reg.	8	35	
Derecske—Nagy-Léta felé	d. u.	4	21	

Budapestre érkezik:		ó.	p.
A reggel 9 ó. 01 p.-kor induló gy.-v.	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 36 p.-kor induló sz.-v.	este	8	10
Az este 10 ó. 27 p.-kor induló sz.-v.	reg.	5	45
A d. u. 4 ó. 16 p.-kor induló gy.-v.	este	9	40

Budapestről—Debreczenbe indul:		ó.	p.
A d. e. 11 ó. 44 p.-kor érkező gy.-v.	reg.	6	50
A d. u. 3 ó. 36 p.-kor érkező sz.-v.	reg.	9	15
Az este 6 ó. 50 p.-kor érkező gy.-v.	d. u.	1	55
Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező sz.-v.	este	7	05
Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező sz.-v. (P.-Ladányig gy.-v. átszállással)	este	9	15

Debreczenbe érkezik:		ó.	p.	
Budapest felől gy.-v.	d. e.	11	44	
Budapest—Nagyvárad felől	d. u.	3	36	
Budapest—Nagyvárad felől gy.-v.	este	6	26	
Budapest—Nagyvárad felől	éjjel	2	33	
Budapest felől	reg.	7	40	
Kolozsvár—Nagyvárad felől	reg.	5	14	
M.-Sziget—Szatmár felől	reg.	7	51	
" " " " " " " "	d. u.	12	16	
" " " " " " " "	d. u.	3	55	
M.-Sziget—Szatmár felől	este	10	12	
Csak Szatmárról	este	6	45	
" " " " " " " "	"	8	46	
Kassa—Miskolcz felől	reg.	8	07	
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs felől	déli	12	07	
Kassa—Miskolcz felől	este	7	53	
" " " " " " " "	reg.	8	09	
" " " " " " " "	reg.	8	17	
B.-Sz.-Mihály—	vásártérre	este	6	32
H.-Böszörm. felől	vásártérre	este	6	41
" " " " " " " "	máv.-hoz	d. u.	3	22
" " " " " " " "	vásártérre	d. u.	3	30
F.-Abony felől vásártérre	d. u.	5	27	
" " " " " " " "	m. á. v.-hoz	d. u.	5	36
Ohat-Kócs—Polgár felől vásártérre	reg.	7	50	
" " " " " " " "	máv.-hoz	reg.	8	—
Derecske—Nagy-Léta felől	reg.	7	18	
" " " " " " " "	d. u.	8	18	

Apró hirdetések.

Dija: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szó 8 fillér.

Kömüves munkát, javításokat, nedves falak szárazzá tételét vállal: Molnár János Kar-utca 24. szám.

Csere kerestetik Gölniczbányára fia vagy leányért. Értekezhetni: Bethlen-utca 9, szám.

Börkeztyük festése és tisztítása, valamint a világ legjobb folttisztító szere, üvegje 40 krajczárért kapható a vegytisztító intézetben, Fötér, Stenczinger-ház alatt.

Szöllő oltásokat ajánl őszi megvételre: Kerékgyártó S. urnál Takár Sándor, Csapó-utca 88.

Derék és alj varrónő, ki szabni is ajánlkozik. Busi-u. 5.

Jó házi vaj kapható felelősség mellett Deutsch Lajosnál, Piacz-u. 38.

Garcon lakás Szent-Anna-utca 2. két szoba, előszoba kiadó.

Pénztárnoknőnek csinos, ügyes (keresztány) leány azonnal alkalmaztatik, Vágó Andor utóda czégnél.

Csinosan butorozott utcai szoba külön bejárattal Baros-utca 24. sz. kiadó.

Egy régen fennálló jó forgalmu szatós üzlet trafik és ital-mérési joggal azonnal kiadó Nyil-utca 139. Értekezhetni: Lőrincz Ágostonnál, Széchenyi-utca 1. sz.

Könyvelő mérlegképes, legjobb bizonyítványokkal alkalmazást keres kereskedő háznál, ipari vállalat, avagy mezőgazdaságnál, egész vagy félnapra. Czim: Glósz, Verbőczy-utca 14.

Katona keztyük mosása javításal együtt párja 16 fillér (8 kr.) Péterfia-utca 37 szám.

10 nyilas tanyaföld az Ebesen eladó. Péterfia-u. 65. szám.

Uj kovács üzlet.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy Hatvan-utca 64. szám alatt

kovács üzletet

nyitottam, a hol e szakmába vágó munkákat a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig eszközölök

Negy súlyt fektetek

ló vasalásra

melyhez a praxist külföldön szereztem, s így a legkényesebb vasalást is szakszerűen teljesítem. — Elvállalok mindennemű

kovács munkát

a legjutányosabb árszámitás mellett.

Sánta lovak

melyek körömg-ulladás, patahasadás, vagy patkó törés által sántítanak, vasalásom után teljesen kiépülnek.

Becses pártfogásukért esedezem

Tisztelettel:

ROOZ ARMIN,

kovács mester.

Debreczen, Hatvan-utca 64.

Lipik

fürdő Szlavoniában.

Egyetlen jódtartalmu alkalikus hőforrás (64° C.) a Kontinensen. 1898 óta Lonjavölgyi vasút állomása. (Dugosselon át.) Azonkívül Pakrac-Lipik déli vasuti állomás. (Zónatarifa.)

Kitüntetve: Budapest, Bécs, London, Róma, Brüsszel.

Fényesen berendezett gyógyterem, kávéház és vendéglő, nagyszabásu park, fedett sétány, kitünő gyógyszállodák, pompásan berendezett fürdőépület. Villanyos világítás.

Felülmulhatatlan hatásu **köszvény** és **csuzos** bajoknál, **ischiasnál**, **csontbajoknál**, valamint mindennemű **hurotos bántalmaknál**, valamint minden **mirigy** és **vérbetegségek**nél.

Hiv. f. orvos: **Dr. Szemerey Bertalan.**

Jód hév viz szétküldése egyenesen a forrástól, továbbá **Édeskúti L.** és **Matoni és Wille** czégtől Budapesten. Bővebb felvilágosítással szolgál: **a fürdőigazgatóság Lipiken.**

Kiadó ülzethelyiség!

Szép lakással együtt egy 600 lakossal bíró nagy községben a községi piac legélénkebb pontján fűszerüzletnek v. rőfősüzletnek alkalmas, rendkívül jutányos áron azonnal kiadó. Értekezhetni:

Turai Farkas

közvetítő irodájában.

Debreczenben, Miklós-utca 8.

MIHALOVITS-féle

Harmat-Crème

Arcszépítő

kenőcs.

- A **Harmat-Crème** a legjobb arcszépítő s kézbőr-ápoló kenőcs, mely üdév, puhává, fehérre teszi az arcz bőrt.
 - A **Harmat-Crème** sem olmot, sem higanyt nem tartalmaz s telje en ártalmatlan hatásu.
 - A **Harmat-Crème** nappal is használható, miután nem zsíroz s a poudert jól állja.
 - A **Harmat Crème** nem teszi fényessé az arcz s fehéríti a bőrt.
 - A **Harmat-Crème** kiváló jó hatásu mind az arcz bőrbajoknál; pattanások s mites-erek (nyíl- atkák) elmulasztására, napégette s száraz arcznál, s kéznél.
 - A **Harmat-Crème** teljesen zsírtalan, habzóru, jó illatú arcszépítő egy tégelyének ára egy korcs.
 - A **Harmat Szappan**, mely a Crème hatását fokozza darabonként 35 kr
- Főraktár a készítő **MIHALOVITS I.** gyógyszerésznél Debreczenben.

KURIÁN GYULA órás.

Debreczen, Piacz-utca 42. sz.

Ajánlja dusan felszerelt óra raktárát, u. m.: arany, ezüst, tula, aczél, férfi és női zsebórákat, valamint fali inga, ébresztő és salon órákat.

Secessiós órák, u. m.: Longines, Schaffhause, Badolett, Pateck és Glashütte szerkezetű tiz évi jótállás.

Zsebórák 2 frt 30 krtól feljebb
Inga órák 5 frttől feljebb
Ébresztő órák 1 frt 70 krtól feljebb
Vasutas órák 4 frt 50 krtól feljebb

Női arany órák 10 frttől feljebb
Férfi arany órák 20 frttől feljebb
Ezüst lánczok 1 frttől feljebb
Ezüst nyakláncz szívvvel 1 frttől feljebb

Schveiozi óraüveg-gyár főraktára.

Óra javítások saját személyem által olcsóbban, mint bárhol. Egy évi jótállással.

Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközöl.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Vasutas órák nagy raktára.